

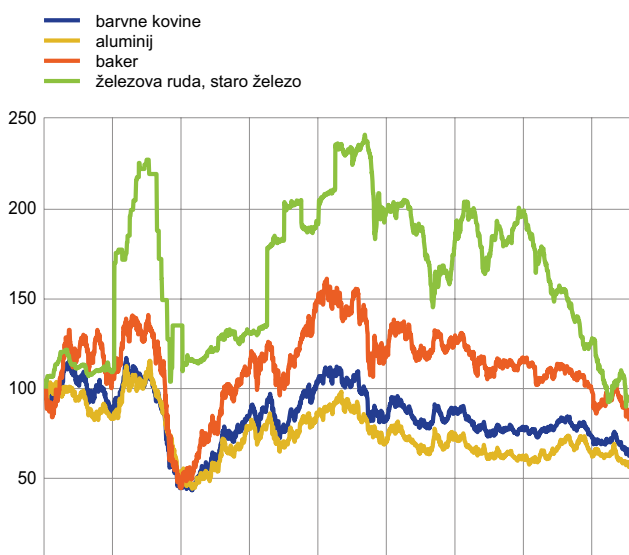
Okvir 1

Nedavna gibanja in obeti za cene surovin razen nafte

Svetovne cene surovin razen nafte so se pod drobnogledom znašle v zadnjih mesecih, ko so se zaradi vztrajnih pritiskov spustile najnižje v zadnjih petih letih. Čeprav so si trendi pri cenah hrane in kovin na splošno podobni, je zaradi specifičnih dejavnikov v ponudbi in povpraševanju na posameznih trgih potrebna skrbna analiza cenovnih gibanj za glavne surovine. Ta okvir obravnava najpomembnejše dejavnike, ki v zadnjem času vplivajo na gibanja cen izbranih surovin razen nafte, ter obete za ta gibanja v prihodnje.

Graf B

(indeks: 1. januar 2007 = 100)

Vira: Hamburgisches WeltWirtschaftsinstitut (HWWI) in Bloomberg.

Cene kmetijskih surovin se zaradi prevelike ponudbe, ki nastaja po več zaporednih dobrih letinah, od sredine leta 2012 dalje znižujejo.

Obsežna ponudba in velike zaloge so prispevale k nižjim cenam pšenice in koruze, ki se posebej hitro znižujejo od začetka leta 2015 dalje (glej graf A). Omejitve pri izvozu pšenice iz Rusije v prvi polovici letošnjega leta tega zniževanja niso zaustavile. Cene koruze so se znižale tudi zaradi negotovosti glede vse šibkejšega povpraševanja po surovinah za proizvodnjo etanola in zaradi upočasnjevanja kitajskega uvoza. Zaradi obsežne ponudbe so padle tudi cene soje.

Obeti za cene kmetijskih surovin ostajajo šibki. Proizvodnja pšenice in koruze se bo v sezoni 2015/2016 po pričakovanjih le malenkostno zmanjšala, proizvodnja oljnih semen (še zlasti soje) pa se bo predvidoma povečala.

Tveganja, da se bodo cene zviševale, so povezana z možnimi slabimi vremenskimi razmerami, medtem ko so tveganja, da se bodo cene zniževale, povezana z možnostjo, da bi se

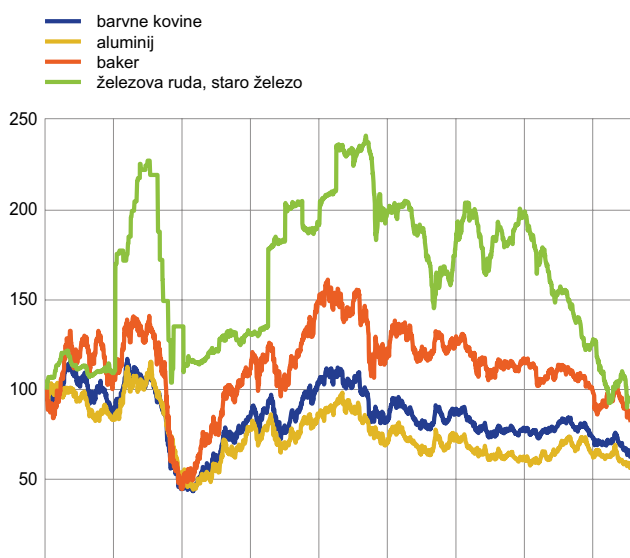
proizvodnja biogoriv zmanjšala bolj, kot je pričakovano, kar bi še dodatno oslabilo povpraševanje po nekaterih kmetijskih surovinah.

Cene kovinskih surovin se znižujejo od sredine leta 2011, saj se ponudba še naprej povečuje, rast povpraševanja, zlasti iz Kitajske, pa se upočasnjuje.

V primerjavi s kmetijskimi surovinami so kovine praviloma bolj občutljive na gibanja v svetovni gospodarski aktivnosti. Ker Kitajska uvozi velik delež svetovne proizvodnje kovin, se cene kovin posebej močno odzivajo na kitajsko gospodarsko rast. Zaskrbljenost trgov glede trdnosti kitajskega povpraševanja zato od začetka leta 2015 pospešuje padanje cen kovin (glej graf B). Cene se znižujejo tudi zaradi nadaljnega povečevanja proizvodnje in obsežnih zalog. Eden od razlogov za to, da se proizvodnja še naprej povečuje, so velike naložbe v proizvodne zmogljivosti, ki so

Graf B

(indeks: 1. januar 2007 = 100)

Vira: Hamburgisches WeltWirtschaftsinstitut (HWWI) in Bloomberg.

bile izvedene v prejšnjih letih, ko so bile cene visoke. Pocenitve so v letu 2015 prizadele številne kovinske surovine. Tako je cena železove rude (ki je glavna surovina za proizvodnjo jekla) od začetka leta padla za 26%, cena aluminija za 13% in cena bakra za 20%

Prevelika ponudba in počasnejša rast v nastajajočih tržnih gospodarstvih bosta na kratki rok verjetno zavirala rast cen kovin.

Na Kitajskem bo povpraševanje po surovinah skladno s postopnim ponovnim uravnovešanjem njene gospodarske rasti verjetno šibkejše kot v preteklosti. Gledano širše se rast v nastajajočih tržnih gospodarstvih, v katerih je proizvodnja večinoma bolj surovinsko intenzivna kot v razvitih gospodarstvih, upočasnjuje. Cene kovin bodo zato verjetno naraščale zelo postopno, saj se bo ponudbena stran uravnovešala dokaj počasi. Glavna navzdol usmerjena tveganja so povezana z možnostjo, da se bo rast povpraševanja v nastajajočih tržnih gospodarstvih, zlasti na Kitajskem, upočasnila bolj, kot je pričakovano, ter z možnostjo, da je ponudba bolj odporna na zniževanje cen.